

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Q. 40. Quid addendum sit circa libros alios prohibitos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

Authoris proponit argumenta pro defensione libri hæretici vel hæresis in eo contentæ, censetur defendens & incurrit excommunicationem, *Verf. a. 9.* Qui autem defendit librum hæreticum non absolutè, sed tantùm ab oppugnationibus illius inefficacibus, v. g. dicens ex his vel illis rationibus malè oppugnari, non incurrit censuram, dummodo simul absolutè dicat esse reprobandum ex aliis rationibus, hoc enim non est propriè defendere librum, sed est impugnare argumenta malè impugnantis, *Dicass. n. 1219.*

§. 31. Hæc defensio fieri potest non tantùm verbo, sed etiam factò, unde qui occultat librum, qui impedit, quò minus extradatur, comburatur &c. incurrit, quia factò defendit, *Suar. Sanch. Cætop. Tamb. n. 54. Pignat. pag. 489. Krim. n. 755.*

§. 32. Qui laudat stylum vel doctrinam eo animo, ut damnationem impediatur, defendit, nec enim opus est defensionem fieri ob hæresin vel auctorem hæreticum, sed ex quavis causa publicè vel occultè, quo vis ingenio vel colore, *Pignat. supra.* Libros hæreticos justè prohiberi ac etiam comburi, copiosè demonstrat *Pignat. in novissimis conf. 191. ubi conf. 192. agit contra libros atheos & magicos: conf. 193. contra Thalmudicos, Kabalisticos, Rabbinicos: conf. 194. contra astrologicos, onirocriticos, chiromanticos, divinatorios.* Hæc verba notanda esse duxi, quia quandoque posset de libris talibus requiri aliqua notitia, & vix in alio cum ea brevitate reperiretur tanta eruditio.

Q. 40. *Quid addendum sit circa libros alios prohibitos. R. §. 1.* Præter libros hæreticorum continententes hæresin, & hæreticorum, qui ex professione agunt de religione, varii alii prohibentur
Tom. VIII. Kkk præ-

præsertim in Indice librorum prohibitorum, qui addi solet post *Trid.* & de autoritate illius Indicis dicam n. 373. Sic *Clemens VIII.* prohibet sub excommunicatione latæ sententiæ, sed non reservatâ, libros hæresiarcharum, etiam si non contineant hæresin, nec agant de religione. *Sicut* *V.* sub excommunicatione latæ sententiæ Papæ reservatâ prohibet libros astrologiæ judicariæ seu divinationis de futuris contingentibus. Etiam prohibentur libri, qui res lascivas ex professo tractant, uti habetur in Indice Regula 1. 7. 9. Estque hic notandum, illos libros in Indice dici esse primæ classis, qui sunt vel hæreticorum & aut continent hæresin aut agunt ex professo de religione, vel sunt hæresiarcharum, quamvis hæresin non contineant, nec ex professo agant de religione; è contra illi dicuntur secundæ classis, qui sunt libri catholicorum & speciatim prohibentur propter materiam vel modum, quo scripti sunt, aut quia sunt de rebus sacris & produunt sine nomine auctoris vel impressoris &c. Notat autem *Laym.* l. 2. tr. 1. c. 15. n. 8. per lectionem librorum magicorum & obscenorum non contrahi excommunicationem, sed tantum peccari mortaliter, si adsit materiæ gravitas.

361. §. 2. Octodecim Epistolæ Provinciales *Leodovici Montalcii* & aliquæ *Antonii Arnaldi*, itemque alia opuscula prohibita ac damnata sunt ab *Alexandro VII.* anno 1657. sexta Septembris idem *Alex. VII.* tum damnavit omnes libros defendentes *Jansenismum*, quales libros esse Epistolæ *Montalcii*, notas *Wendrochi*, disquisitiones *Pauli Irenæi* declaravit universitas *Parisiensis* Septemb. 1660. ideoque libri illi 14. Octobris

E. VII.
20. T.

Th. mor.
Clau. dii
La Croix
Tom. VI

Col.

insequentis publicè combusti sunt Parisiis per
manum carnificis jussu Regis Gallia.

§. 3. Idem *Alex. VII.* eodem tempore prohi- 362.
bit libros edendos tractantes materiam de
Auxiliis. Postea *Im. XII.* in brevi ad academiam
Lovaniensem 6. Febr. 1694. inhærens decretis
Pauli V. & Urb. VIII. prohibet libros eos impri-
mi: sed de istis prohibitionibus videri possunt
Bar. Lusitanus De anima tr. 6. d. 2. à num. 292.
Platel. De gratia à n. 606. Henao de scientia me-
dia historicè propugnata in Præfatione, Paulus
Leonardi in resp. ad expoſt. p. 3. l. 12. August. Le
Blanc, in histor. De auxili. sub initium, Henr. à S.
Ignatio De Deo dist. 8. à n. 452. quamvis enim
inter eos sint aliqui, qui rigorismum laudant,
tamen hanc prohibitionem extenuant.

§. 4. Rituale Aletense damnatum est à *Cle-* 363.
mente IX. die 9. Aprilis 1668. tanquam tale, in
quo continentur doctrinæ quædam & proposi-
tiones falsæ, singulares, in praxi perniciosæ, erro-
neæ, & consuetudini in Ecclesia communiter
receptæ atque ecclesiasticis constitutionibus op-
positæ & repugnantes, quarum usu & lectione
Christi fideles in jam damnatos errores sensim
induci ac pravis opinionibus infici possent.

§. 5. Monita salutaria *B. V. Mariæ* ad cultores
suos indiscretos damnavit *Clemens X.* anno
1676. velut scandalosa prohibuitque legi. Por-
ro hunc libellum in hollandicam linguam ver-
terunt hæretici, rursùmque impresserunt *Mid-*
delburgi adjectis hæretis annotationibus, uti
refert *Alex. à S. Theresia* in tempest. noviss. art. 2.
Placuit autem libellus mirum in modum qui-
busdam Lovaniensibus, uti refert *Hilarius à S. Se-*
verino ad propositionem 26. ab *Alex. VIII.*

Kkk 2

damna-

- damnatam, ideòque in Belgio sæpius est recitata.
364. §. 6. Missale gallicum ab Alex. VII. 12. Jan. 1661. damnatum est & sub pœna excommunicationis prohibitum imprimi, legi, retineri. Et hanc excommunicationem incurri ipso facto, licet præfigatur alius titulus, doctè resolvit Universitas Oenipontana apud Wex p. 4. Dec. 1. cas. 10.
365. §. 7. Paulus Episcopus De Chartes 25. Junii 1708. damnavit pro diœcesi sua opus in 7. tomos distributum sub titulo, *Instructiones Theologicæ ad usum seminariorum*, Auctore Gaspare Juvenali Oratorii gallicani Presbytero &c. ostendens in eo contineri 5. propositiones Jansenianas. Idem opus S. Congregatio Generalium Inquisitorum de mandato Clementis XI. damnavit 9. Octob. 1708. & sub pœnis in Indice contentis vetuit imprimi, apud se retineri, legi, mandans statim & cum effectu extradi Ordinariis & Inquisitoribus.
366. §. 8. Henricus De Bissy Episcopus Meldensis dedit luci librum sub hoc titulo: *Mandement & Instruction pastorale de Monseigneur l' Evêque de meaux sur la Jansenisme, portant condamnation des Institutions Theologiques du Pere Juenin. A Paris 1710.* Liber hic speciali Brevi à Clemente XI. laudatus est anno 1712. In 1. ejus parte à pag. 1. usque ad 48. exponit Episcopus, quæ sit doctrina Jansenii in 5. propositionibus damnatis. In 2. parte à pag. 48. usque ad 622. ostendit Theologiam Patris Juvenalis continere has 5. damnatas hæreses: quare pag. illâ 622. per speciale Edictum die 16. Aprilis 1710. damnat ac prohibet omnibus suis subditis Theologiam illam seu Institutiones Patris Juvenalis. Qui volet compendium illius doctrinæ

E. VII.
20. II

de mor.
Clau dii
La Croix

Tom. VII

ca.

- structionis pastoralis ejusque elogium, legat
 pensé Julio 1711. art. 102. pag. 1164. *Memoires*
de l'Histoire des sciences & des beaux arts &c. A
Paris.
- §. 9. Clemens XI. 2. Decemb. 1711. damnavit 367.
 prohibuit sub pœnis in Indice librorum prohi-
 bitorum contentis, apud se retinere vel legere
 librum, *Artes Jesuiticæ in sustinendis pertinaciter no-*
uitatibus laxitatibusque socrorum S. D. N. Clementi
Pape XI. atque orbi universo denunciatae per Christia-
num Alerophilum. Editio secunda mediâ ferè parte
refusa. Argentorati apud Amatorem Kerckhoven 1710.
 Prima autem editio etiam fuerat damnata jam
 dudum.
- §. 10. Concilium Tolosanum anno 1590. prohi- 368.
 buit quidem Calendaria, dum continent, prout
 nullum sit, prædictiones rerum à libertate arbi-
 trari dependentium, sed procul dubio ideo fue-
 rit, quòd eo tempore plus crederetur ejusmodi
 prædictionibus, quàm nunc fiat saltem in his
 regionibus, unde solent passim sine scrupulo &
 spe ad risum legi ejusmodi fallentia Calen-
 daria.
- §. 11. Plures damnationes librorum plurimo- 369.
 rum prodierunt, speciatim aliquorum 25. Apri-
 lis 1693. sub *Imoc. XII.* quas omnes hic referre
 nimis longum foret.
- §. 12. Declaravit & statuit Clemens VIII. agens 370.
 prohibitionem librorum §. 6. ut libri certâ lin-
 guâ primò editi & prohibiti, censeantur prohi-
 biti in quacunque linguâ postmodum edantur,
 ut refert *Alex. à S. Theresia* suprâ, art. 2.
- §. 13. Librum catholici Auctoris Romæ purè 371.
 confixum posse in Germania legi, defendit
 publicè aliquis Professor moralis. Idem censue-
 runt

runt interrogati à metres Doctores Theologie. Idem de libris secundæ classis tenent *Beccanus*, *Laym.* l. 2. tr. 1. c. 15. n. 4. & 8. aliique cum *Wex* supra in append. 1. n. 19. pro locis septentrionalibus, in quibus Bulla cœnæ non est in eo rigore recepta, cum in eo rigore non observetur à majore parte communitatis. Ratio autem est, quia in locis illis Germaniæ nemo est, qui observationem talium prohibitionum cum potestate urgeat.

372. Q. 41. Quid notandum sit circa impressionem & lectionem S. Scripturæ. R. §. 1. *Trid.* Sess. 4. in decreto de editione librorum distinctè mandat, ut impressio S. Scripturæ latina, sit tantum vetus & vulgata, prohibetque imprimi ejus interpretationes non approbatas ab Ordinariis.
373. §. 2. In Regula 4. Indicis sic habetur, *Cum* experimento manifestum sit, si sacra biblia vulgari lingua passim sine discrimine permittantur, plus inde ob hominum temeritatem detrimenti, quam utilitatis oriri, hoc in parte judicio Episcopi aut Inquisitoris stetur, in cuius consilio Parochi vel Confessarii, bibliorum à catholicis auctoribus versorum lectionem in vulgari lingua eis concedere possint, quos intellexerint ex hujusmodi lectione non dampnum, sed fidei atque pietatis augmentum capere posse, quam facultatem in scriptis habeant. Porro est maxima auctoritas illius Indicis, nam jussu *Pio IV.* per delectos à *Trid.* viros ex omni natione præstantissimos, maximo & diuturno labore effectus, à toto *Trid.* comprobatus, postmodum Romæ doctissimis ac probatissimis Prælatiis iterum propofitus & examinatus, atque ab ipso *Pio IV.* lectus, & tandem per expressam Bullam ejusdem auctoritate firmatus est; insuper approbatus est à *Sixto V.* & *Clemente VIII.* s. *Carolus Borromeus*